

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kispál Edit ügyvéd által képviselt Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége felperesnek dr. Török Éva jogtanácsos által képviselt Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság alperes ellen tisztességtelen általános szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. április 17-én kelt 15.G.40.741/2012/10. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes a fogyasztókkal kötött szerződések általános szerződési feltételei között az alábbi kikötéseket alkalmazta 2012. május 1-je és 2012. november 17-e között.

A vezetékes telefonszolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételek 5. számú melléklete 3.6.1. pontjának kikötése szerint: „egyéb üzemeltetői szolgáltatások, számlabefizetés személyes ügyfélkapcsolati pontokon (számlánként) 142,24,- Ft, számlabefizetés postai úton (számlánként), 142,24,- Ft”. A helyhez kötött műsorterjesztési szolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételek 5. számú mellékletének 4. pontja szerint: „egyéb, ügyfélszolgálati díjak, tranzakciós díj* 142,24,- Ft/számla. *A postán, postai utalványon (sárga csekken) befizetett számlák, valamint a személyes ügyfélkapcsolati pontokon befizetett számlák után a szolgáltató tranzakciós költséget számít fel. A tranzakciós díj mértéke a következő számlán utólag az ily módon befizetett számlák alapján jelenik meg”.

Az utólag (Havidíjas) és előre fizetett (Domino) mobil rádiótelefon szolgáltatására vonatkozó általános szerződési feltételek 5.2. pontja szerint: „az ügyfélszolgálati eseménydíjak, számlabefizetés személyes ügyfélkapcsolati pontokon 142,24,- Ft/számla, számlabefizetés postai úton 142,24,- Ft/számla”.

A felperes a 2012. május 4-én benyújtott, az elsőfokú eljárás során módosított keresetében elsődlegesen a fogyasztók által 2012. május 1-je és 2012. november 17-e között tranzakciós költségként megfizetett 142,24,- Ft visszafizetésére kérte kötelezni az alperest a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 38. § (3) bekezdése alapján. Az Fgytv. 38. § (4) bekezdése szerint kérte továbbá azon jogosult fogyasztók meghatározását - az azonosításukhoz szükséges adatokkal -, akik tekintetében a bíróság megállapította a jogsértést, illetőleg akik jogosultak követelni az ítéletbeli kötelezés teljesítését. Az Fgytv. 38. § (6) bekezdése alapján pedig kérte közlemény közzétételének elrendelését, az alperes költségére.

Az Fgytv. rendelkezéseire alapított kereseti kérelem eredménytelensége esetére, másodlagosan a Ptk. 209/B. (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes által a fogyasztói szerződések megkötésénél alkalmazott, 2012. május 1. napja és 2012. november 17. napja között hatályos, a vezetékes telefonszolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételek 5. mellékletének 3.6.1. pontjában, a helyhez kötött műsorterjesztési szolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételek 5. mellékletének 4. pontjában, valamint az utólag (havidíjas) és előre fizetett (Domino) mobil rádiótelefon szolgáltatásra vonatkozó általános szerződés feltételek 5.2. pontjában foglalt, a tranzakciós díjra vonatkozó szerződéses feltételek, az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal tisztességtelenek. Kérte továbbá az alperes eltiltását ezen általános szerződési feltételek alkalmazásától.

Előadta, hogy a keresetével támadott szerződési feltételek általános szerződési feltételeknek minősülnek, függetlenül a 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 132. § (8) bekezdése szerinti szerződésmódosítás jellegétől. Az előfizetőknek ugyanis nem volt beleszólása a szerződésmódosításba. Megjegyezte azt is, hogy az előfizetők többsége hűségi szerződéssel rendelkezett, ezért nem mondhatta fel az alperessel kötött szerződést, csak súlyos szankció, egy összegű kötbérfizetés mellett, egy részüknek pedig bankszámlája sem volt.

A perbeli szerződéses feltételek tisztességtelenségével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alperes különbséget tesz a fogyasztók között a befizetés módja tekintetében, miközben a számla kiállításának kötelezettsége mindenképpen rá hárul. Ugyanakkor a fogyasztóknak nincs reális lehetőségük más módon befizetni számlájukat.

Előadta azt is, hogy a bevezetett tranzakciós díj ellentételezéseként a fogyasztók semmilyen kedvezményben nem részesültek az alperestől, ezért nincs olyan szerződéses feltétel, amely helyreállította volna a jogok, kötelezettségek egyensúlyát. Az alperes által felajánlott alternatíva, a távszámla online fizetési rendszer csak az internet hozzáféréssel rendelkező fogyasztók számára állt nyitva, az egyedül telefonos, avagy televíziós szolgáltatásra előfizetéssel bírók számára nem.

A bankszámla megnyitásának és fenntartásának kötelezettsége a fogyasztókra hárul, amivel előre nem kalkulálhattak, nem számolhattak, továbbá azzal sem, hogy ezen objektív külső körülmény megváltozásából eredő kockázatok őket terhelik. Az, hogy a befizetési módok közül csoportos beszedési megbízás, avagy banki átutalás esetén nem terhelte a fogyasztót az alperes által felszámított tranzakciós díj,

hátrányos megkülönböztetést jelentett a bankszámlával nem rendelkező - különösen a védendő fogyasztók, a nyugdíjasok - számára.

Kifejtette azt is, hogy új szerződők tekintetében azért tisztességtelenek a feltételek, mert az alperesnek évek óta fizetnie kell a díjtételt, azt árazási elveibe beépítette, a külön díj felszámításával dupla haszonhoz jut.

Hangsúlyozta azt is, hogy az alperes nemcsak csekkes, hanem személyes befizetés esetén is felszámítja a tranzakciós díjat, annak ellenére, hogy az alperes üzletében történő befizetéskor nem merül fel adminisztrációs, illetve postaköltség az oldalán.

Rámutatott továbbá arra is, hogy az előfizetőknek küldött levelében az alperes környezetvédelmi célok megvalósításával magyarázta a tranzakciós díj bevezetését. Azonban a perbeli díjtétel bevezetése ezen célokkal sem indokolható, figyelemmel arra, hogy az alperes mindenképpen - bármely fizetési mód esetén - kiállítja számláját, emellett szórólapjaival, hírleveleivel is elárasztja a fogyasztókat.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Egyrészt arra hivatkozott, hogy a keresettel támadott szerződési feltételek nem minősültek általános szerződési feltételeknek, figyelemmel arra, hogy azok kétoldalú szerződésmódosítással kerültek alkalmazásra az Eht. 132. § (8) bekezdése szerint. A fogyasztó külön nyilatkozattétel nélkül, ráutaló magatartással elfogadhatta a szerződésmódosítást, ugyanakkor lehetősége volt a szerződés felmondására is, tartós jogviszony esetén az alperes nem érvényesített kötbért.

Hivatkozott továbbá arra is, hogy a kereset benyújtását követően, a tranzakciós díj alkalmazásának jogszabályi tilalma miatt már nem alkalmazza a tranzakciós díjat, annak előfizetők felé történő kiszámlázását 2012. november 17-től megszüntette.

Hangsúlyozta, hogy a keresetben megjelölt időszak alatt nem volt jogszabályi tilalom az általa alkalmazott tranzakciós díj tekintetében.

Utalt a vele szemben indított további - a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal, a Budapest Főváros Kormányzati Fogyasztóvédelmi Hatóság, valamint a Média- és Hírközlési Biztos Hivatala által kezdeményezett - eljárásokra, és állította, hogy a hatóságok nem állapítottak meg jogsértést az alperes szerződéses gyakorlatával kapcsolatban.

Az elsőfokú bíróság a 2013. április 17-én kelt 15.G.40.741/2012/10. számú ítéletében megállapította, hogy az alperesnek a fogyasztói szerződések részévé váló 2012. május 1. és 2012. november 17. között hatályos, a Vezetékes telefonszolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételeinek 5. számú mellékletének 3.6.1. pontjának „egyéb üzemeltetői szolgáltatások, számlabefizetés személyes ügyfélkapcsolati pontokon (számlánként) 142,24,- Ft, számlabefizetés postai úton (számlánként) 142,24,- Ft” szövegrésze, továbbá a Helyhez kötött műsorterjesztési szolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételek 5. számú melléklete 4. pontjának „egyéb, ügyfélszolgálati díjak, tranzakciós díj 142,24,- Ft/számla *a postán, a postai utalványon (sárga csekken) befizetett számlák, valamint a személyes ügyfélkapcsolati pontokon befizetett számlák után a szolgáltató tranzakciós költséget számít fel. A tranzakciós díj mértéke a következő számlán utólag az ily módon befizetett számlák alapján jelenik meg”, továbbá az

Utólag (havidíjas) és előre fizetett (Domino) mobil rádiótelefon szolgáltatásra vonatkozó általános szerződési feltételek 5.2. pontjának „ügyfélszolgálati eseménydíjak, számlabefizetés személyes ügyfélkapcsolati pontokon 142,24,- Ft/számla, számlabefizetés postai úton 142,24,- Ft/számla” szövegrésze az alperessel szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal érvénytelen. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 127.000,- Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra illetékmentesség folytán le nem rótt 36.000,- Ft illetéket.

Határozata indokolása szerint a Ptk. 205/A. § (1) bekezdésére, 209. § (1) bekezdésére, 209/B. § (1) bekezdésére hivatkozással elsőként azt rögzítette, hogy a perbeli szerződési feltételek a Ptk. 205/A. §-a szerinti általános szerződési feltételnek minősültek, mivel azokat az alperes több szerződés megkötése céljából, egyoldalúan, a fogyasztó közreműködése nélkül előre határozta meg, úgy, hogy azokat a vele szerződő fogyasztókkal nem tárgyalta meg. Leszögezte ezzel kapcsolatban azt is, hogy nem volt jelentősége annak, hogy a kereset tárgyát képező feltételeket egyoldalú, avagy kétoldalú szerződésmódosítással tette a fogyasztói szerződések részévé az alperes. A lényeg abban állt, hogy a szerződéses feltételeket úgy alakította ki egyoldalúan az alperes a módosítást megelőzően, hogy abban a fogyasztók nem működtek közre, nem került sor a feltételek megtárgyalására a fogyasztókkal. Ezen megállapításra figyelemmel rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes jogosult volt kérni a perben az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek érvénytelenségének megállapítását a Ptk. 209/B. §-a alapján.

Az Fgytv. 38. § (3)-(4), (6) bekezdéseire alapított, azaz a tranzakciós költség visszatérítésére, a fogyasztói kör azonosítására és közlemény közzétételére vonatkozó kereseti kérelmeket azért találta alaptalannak az elsőfokú bíróság, mert azok a kereset 2012. május 4-i benyújtását követő jogi szabályozáson, az Fgytv.-nek a 2012. évi LV. törvény 24. §-ával módosított, 2012. július 29-től hatályos rendelkezésein alapultak.

Az általános szerződési feltételek tisztességtelenségére alapított kereseti kérelemmel kapcsolatban arra a következtetésre jutott az elsőfokú bíróság, hogy a kikötések úgy bontották meg a jogok és kötelezettségek egyensúlyát a szerződő felek között, hogy azokat más szerződéses feltételek nem állították helyre, nem ellensúlyozták. A tranzakciós díj alkalmazásával az alperes indokolatlanul korlátozta a fogyasztók számlakiegyenlítési lehetőségét, továbbá indokolatlanul különbséget tett a számlabefizetési módok között. Úgy számított fel tranzakciós költséget az általa megjelölt számlabefizetési módok esetében, hogy azt folyamatosan, állandó jelleggel egyáltalán nem ellentételezte, indokolatlan megkülönböztetést idézett elő az eltérő befizetési módokat választó fogyasztók, a fizetési módok között.

Rámutatott az elsőfokú bíróság arra is, hogy az a tény, hogy a keresetben megjelölt általános szerződési feltételek időbeli hatálya alatt nem tiltotta jogszabályi rendelkezés a tranzakciós díj alkalmazását, nem jelentette azt, hogy a szerződéses feltételek ne minősültek volna tisztességtelennek, és megjegyezte azt is, hogy alkalmazhatatlanságukat utóbb maga a jogalkotó is észlelte.

Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak részbeni

megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte a tisztességtelen szerződési feltételek megállapítására irányuló részében is.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság csupán részben tárta fel a tényállást, abból téves jogi következtetésre jutott, egyes tényállási elemek, továbbá jogszabályváltozás értékelését elmulasztotta.

Állította, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségével kapcsolatban, a per tárgyát képező jogkérdés megítélése során lényeges jogszabályi rendelkezéseket nem vizsgált az elsőfokú bíróság, a vizsgált jogszabályhelyet pedig tévesen rögzítette ítéletében.

Annak megjegyzésével, hogy az elsőfokú ítélet helytelenül ismertette az ellenkérelmét, azt hangsúlyozta, hogy a tranzakciós díjat a kétoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szabályok alkalmazásával vezette be. Előadta, hogy nem vitásan általános szerződési feltételeinek részét képezték a keresettel támadott díjtételek, figyelemmel az Eht. 131. § (1) bekezdés g) pontjára, a 6/2011. (X.6.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Eszr.) 8. § (1) bekezdésének 7. pontjára. Az egy- és kétoldalú szerződésmódosítás szabályainak alkalmazásával kapcsolatban arra hivatkozott az elsőfokú eljárásban, hogy a tranzakciós díj mint új díjtétel bevezetése során az ágazati jogszabályi rendelkezések szerint, a kétoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szabályokat alkalmazta, kétoldalú szerződésmódosítást hajtott végre az Eht. 132. § (8) bekezdése, az Eszr. 15. § (5) bekezdése, valamint általános szerződési feltételei és az egyedi előfizetői szerződések rendelkezései szerint. A Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság nem állapított meg jogsértést az általános szerződési feltételei módosításával kapcsolatban.

Álláspontja szerint téves az az ítéleti megállapítás is, hogy nem bírt jelentőséggel a perben annak ténye, hogy az alperes egyoldalú, avagy kétoldalú szerződésmódosítással tette a fogyasztói szerződések részévé a perbeli szerződési feltételeket, ugyanis a kétoldalú szerződésmódosítás ténye kiemelt jelentőséggel bírt a Ptk. 209. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés, az annak fogalmi elemét képező egyoldalú kitétel miatt. Álláspontja szerint a kétoldalú szerződésmódosítás miatt nem teljesült az általa alkalmazott díjtétel, illetőleg általános szerződési feltételei tisztességtelensége tekintetében a Ptk. 209. § (1) bekezdésében előírt egyoldalúság. Utalt arra is, hogy más szolgáltatóval szembeni bírósági döntés szerint önmagában nem tisztességtelen ezen díjak alkalmazása.

Hangsúlyozta, hogy a tranzakciós díj alperesi bevezetése és alkalmazása idején nem volt azt tiltó jogszabályi rendelkezés, amelyet a Budapest Főváros Kormányhivatala Fogyasztóvédelmi Felügyelősége és az elsőfokú bíróság is megállapított; a jogszabályi tilalom 2012. november 17-i hatályba lépését követően önként megszüntette a díj alkalmazását. Erre figyelemmel nem ütközött jogszabályba a keresettel támadott alperesi magatartás.

Hivatkozott arra is, hogy - az elsőfokú ítélet indokolásában szereplő téves jogszabályhellyel szemben - elektronikus hírközlési szolgáltatók tekintetében nem az Fgytv. 2012. július 29-én módosult rendelkezése, hanem az Eht. 2012. november 17-től hatályos módosítása tiltotta meg a tranzakciós díj alkalmazását, azonban az Eht. 2012. november 17-étől hatályos 128. § (4) bekezdését az elsőfokú ítélet nem tartalmazza.

Az ítélet azon megállapításával kapcsolatban, hogy a számlakiegyenlítési lehetőség korlátozásra került, amelyet az alperes semmivel sem ellentételezett, hogy megkülönböztetést alkalmazott az eltérő fizetési módokat választó fogyasztók között, arra hivatkozott, hogy korábban, a díj bevezetése előtt létezett gyakorlatában megkülönböztetés, amikor az egyéb fizetési módokkal, átutalással történő számlakiegyenlítés esetén a fogyasztó viselte a kiegyenlítés díját. A perbeli díj bevezetésével került megszüntetésre a fogyasztók közti megkülönböztetés.

Lényeges körülménynek tartotta azt is, hogy a változásról szóló értesítését követően az előfizetőknek díjmentesen lehetősége volt számlafizetési mód változtatásra, továbbá, hogy folyószámlánkénti egyszeri, 1.000,- Ft kedvezményt biztosított minden előfizetője részére, aki távszámlára regisztrált 2012. május 31-ig.

Megjegyezte azt is, hogy - az Fgytv. 39. § (1) bekezdése szerint - az ellen indítható közérdekű kereset, akinek jogszabályba ütköző tevékenysége a fogyasztók széles körét érinti vagy jelentős nagyságú hátrányt okoz, az alperes tevékenysége azonban nem ütközött jogszabályba a tranzakciós díj bevezetése és alkalmazása kapcsán, a jogszabályi tilalom bevezetéséig. Az ellenkérelmében megjelölt hatósági eljárások lezárásra kerültek.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Azzal, hogy fenntartja az elsőfokú eljárás során tett valamennyi nyilatkozatát, a fellebbezéssel kapcsolatban arra mutatott rá, hogy az alperes egyoldalú szerződésmódosítást hajtott végre, teljesültek a tisztességtelen szerződési feltétellel kapcsolatban a Ptk. 209. § (1) bekezdésében előírt feltételek. Hangsúlyozta, hogy a fogyasztók jelentős, leginkább kiszolgáltatott rétegének nem volt reális lehetősége - az internet hozzáférést és bankszámlát feltételező - távszámla igénybevételére. Álláspontja szerint téves az alperes azzal kapcsolatos érvelése, hogy a díj bevezetése előtt a bankszámláról teljesítő ügyfelek tekintetében élt megkülönböztetés.

Utalt arra is, hogy a szerződésmódosítás fogyasztók felé közölt indokára, a környezetvédelmi célokra az alperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem hivatkozott.

A Budapest Környéki Bíróság ítéletével kapcsolatban kiemelte, hogy a fogyasztók szemszögéből egyoldalú szerződésmódosítás történt, és azt is, hogy az Eht. 132. § (8) bekezdése a kétoldalú szerződésmódosításról szól, 2012. május 1-jei bevezetésekor más tartalommal volt hatályban, a kétoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő tartalommal 2012. november 17-étől hatályos. Az Eszr. 15. § (5) bekezdése kapcsán arra mutatott rá, hogy díjváltozás a perbeli esetben nem történt, nem volt szó meglevő díjtétel emeléséről.

Az alperessel szemben indított további eljárások megállapításaival kapcsolatban előadta, hogy azok - az eljáró hatóságok eltérő feladataira figyelemmel - nem bírnak jelentőséggel a per eldöntése szempontjából, általános szerződéses feltételek tisztességtelenségének megállapítása ezen perben eljáró bíróság hatáskörébe tartozik.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla mindenképp azt rögzíti, hogy a fellebbezési kérelem és az azzal kapcsolatos ellenkérelem korlátai között bírálta felül az elsőfokú ítéletet a Pp. 235. § (1) bekezdése, 253. § (3) bekezdése szerint; nem vizsgálta az elsőfokú ítélet keresetet elutasító, azonban fellebbezéssel nem érintett rendelkezéseit.

Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az általános szerződési feltételek tisztességtelenségével kapcsolatban helyesen állapította meg a tényállást, és érdemben helytálló jogi következtetéssel adott helyt a Ptk. 209/B. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelemnek.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel kapcsolatban elsődlegesen arra mutat rá, hogy helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy nem volt relevanciája a perben annak a körülménynek, hogy az alperes egyoldalú, avagy kétoldalú szerződésmódosítás útján tette a fogyasztói szerződések részévé a per tárgyává tett feltételeit.

Ugyanis a Ptk. 209/B. § (1) bekezdésén alapuló kereset tekintetében - a kikötések tartalmának vizsgálata előtt - két alapvető körülményre kellett figyelemmel lenni.

Egyfelől meg kellett állapítani, hogy teljesültek-e az általános szerződési feltételeknek a Ptk. 205/A. § (1) bekezdésében meghatározott konjunktív követelményei. Az elsőfokú bíróság megalapozott indokolással állapította meg, hogy általános szerződési feltételnek minősültek a keresettel támadott kikötések, mivel az alperes több szerződés megkötése céljából egyoldalúan - a másik fél közreműködése nélkül - előre meghatározta a perbeli, a tranzakciós díjra vonatkozó feltételeket, és azokat nem tárgyalta meg egyedileg a fogyasztókkal. A közreműködést, a feltételek egyediségét, azt, hogy a fogyasztóknak módja, valódi lehetősége volt a feltételek érdemi befolyásolására, tartalmuk módosítására, az alperes nem állította, és nem is igazolta.

Azzal a további releváns körülménnyel kapcsolatban pedig, hogy a perbeli feltételek részévé váltak a fogyasztói szerződéseknek, nem volt vita a felek között. A bírói gyakorlat szerint az egyoldalúan, előre meghatározott feltétel másik szerződő fél általi megismerése, továbbá elfogadása ahhoz szükséges, hogy a feltétel a szerződés részévé váljon, nem elégséges azonban ahhoz, hogy a feltétel egyedileg megtárgyaltnak minősüljön (BH 2013/128., BDT 2013/3013.).

Erre figyelemmel helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor nem tulajdonított jelentőséget és nem vizsgálta azt a körülményt, hogy az alperes egyoldalú, avagy kétoldalú szerződésmódosítással tette részévé a fogyasztóival kötött szerződéseknek a perbeli kikötéseket.

A Ptk. 205/A. § (1) bekezdésében foglalt egyoldalúság, és a szerződésmódosítás módja, az, hogy arra a fél egyoldalú nyilatkozatával vagy kétoldalúan kerül sor, eltérő jogintézmények. Téves és megalapozatlan volt az alperes érvelése, az, hogy a szerződésmódosítás mikéntjére hivatkozással tett kísérletet a Ptk. 205/A. § (1) bekezdése szerinti egyoldalúság kizárására.

Az alperes fellebbezésében foglalt azon hivatkozás miatt, hogy a felperes az Fgytv.

39. § (1) bekezdésére alapította keresetindítási jogát, azonban annak jogszabályi feltételei nem teljesültek, a másodfokú bíróság rögzíti, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségével kapcsolatos kereset és a felperes perindítási joga a Ptk. 209/B. § (1) bekezdésén, az 1978. évi 2. törvényerejű rendelet (Ptké. II.) 5. § e) pontján alapult.

Rögzíti a Fővárosi Ítéltábla, hogy az Eht. 2012. november 17-től hatályos 128. § (4) bekezdése mondta ki, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltató nem számolhat fel külön díjat a szolgáltatás nyújtásával szükségképpen együttjáró, vagy ahhoz szorosan kapcsolódó, a szokásos mértéket meg nem haladó költségű szolgáltatási elem címén. Különösen nem számítható fel külön díj számla kiállításáért a számla formátumától, illetve a számla befizetéséért a befizetés módjától függetlenül. Az előző rendelkezés nem akadályozza annak, hogy a szolgáltató az előfizetőnek kedvezményeket nyújtson.

Rámutat továbbá, hogy az Eht.-t az előző rendelkezéssel módosító 2012. évi CLXI. törvény 13. §-ához fűzött indoklás úgy szövegezte, hogy a hírközlési szolgáltatások kiskereskedelmi szabad árképzése mellett indokolt, hogy megtiltsák az olyan szolgáltatói magatartásokat, amelyek indokolatlan és méltánytalan díjak bevezetésével járnának az előfizetők terhére. Ezért került külön nevesítésre a törvényben, hogy a szolgáltató nem számíthat fel külön díjat a számláért magáért (például a papír alapú számla kibocsátásáért), illetve nem alkalmazhat külön díjat a befizetés módjára tekintettel. A számla kiállítása ugyanis a szolgáltatás nyújtásának jogszabályban meghatározott kötelező kelléke, nem egy külön díj ellenében nyújtható újabb szolgáltatás. Ezen díjak felszámítása olyan burkolt áremelést jelent a szolgáltatás tekintetében, amely gyakorlatilag az Eht. 132. § (2) bekezdésében foglalt egyoldalú szerződésmódosítási szabályok megkerülését teszi lehetővé a szolgáltató számára.

A bírósági gyakorlat számára iránymutató 3/2011. PK véleménynek, továbbá a 2/2012. (XII.10.) PK véleménynek megfelelően vizsgálta és állapította meg az elsőfokú bíróság a támadott általános szerződési feltételek Ptk. 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenségét, továbbá helyesen rögzítette annak tényét is, hogy az Eht. előzőek szerinti módosításával maga a jogalkotó észlelte a kikötések tisztességtelenségét. A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú ítélet jogi indokolását, a tisztességtelenség feltételeinek megvalósulásával kapcsolatosan.

A másodfokú bíróság arra mutat rá a 2/2012. (XII.10.) PK véleményben foglalt iránymutatás alapján, hogy nem ütközik a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába az, ha a bíróság a szerződéskötés időpontjában hatályos Ptk. rendelkezések alapján az általános szerződési feltétel tisztességtelenségét állapítja meg olyan okból, amelyet utóbb a külön törvény - adott esetben a kialakult joggyakorlat tapasztalatait felhasználva - kötelezően is szabályoz.

Ezért az, hogy az Eht. 2012. november 17-étől hatályos szabályozása megtiltotta a perbeli kikötések tárgyát képező külön díj alkalmazását - mert felismerte, hogy ez a díjtétel az előfizetők terhére indokolatlan és méltánytalan, mivel a számla kiállítása a szolgáltatás nyújtásának jogszabályban meghatározott kötelező kelléke, amelyért

nem számítható fel külön díj, a mögött nem áll további szolgáltatói teljesítés - nem az alperes védekezését támasztotta alá, hanem a kereseti érvelést, a perbeli feltételek tisztességtelenségét igazolta.

Leszögezi továbbá a fellebbezéssel kapcsolatban azt is a másodfokú bíróság, hogy a bírói gyakorlat szerint, amennyiben az általános szerződési feltételként fogyasztói szerződés részévé váló kikötést annak alkalmazója módosítja, illetve megszünteti a Ptk. 209/B. § (1) bekezdése, a Ptké. II. 5. §-a szerinti közérdekű kereset alapján indult peres eljárás során, a bíróságnak változatlanul érdemben kell határoznia a vitatott - adott időben hatályos - kikötés érvénytelenségéről (3/2011. PK vélemény 6. pont).

Rámutat továbbá, hogy az alperes nem hivatkozott a fellebbezésében olyan új tényre, bizonyítékra, amely alkalmas lett volna az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, az elsőfokú bíróság által figyelembe vett bizonyítékok felülmérlegelésére, és eltérő jogi következtetésre adott volna alapot. Nem volt erre alkalmas a másodfokú tárgyaláson csatolt MNB jelentés sem a fizetési rendszerről.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben kiegészített indokolással - helybenhagyta.

Mivel a fellebbezés nem vezetett eredményre, a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a jogi képviselővel eljáró felperes másodfokú ügyvédi munkadíja megfizetésére, annak mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5)-(6) bekezdései szerint, mérlegeléssel állapította meg.

Budapest, 2014. év május hó 8. napján

Dr. Mika Ágnes s.k.
a tanács elnöke

. Gáspár Mónika s.k.
előadó bíró

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági tisztviselő